خبر

ترکیب صندوق توسعه ملی به تصویب مجلس رسید

صندوق توسعه ملی و ترکیب هیات امنای آن به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. به گزارش ایسنا نمایندگان مجلس در ادامه بررسی مواد مراعامانده برنامه پنجم توسعه در ماده ۷۶ تشکیل صندوق توسعه ملی را مورد تصویب قرار دادند که این صندوق با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت، گاز و میعانات گازی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز به صورت موسسه عمومی غیردولتی تشکیل شده است. این ماده از برنامه پنجم توسعه به عنوان اساسنامه این صندوق مصوب شد که بر این اساس صندوق در تهران مستقر است و در تهران و سایر نقاط کشور شعبه‌ای ندارد. بر اساس مصوبه نمایندگان، ارکان صندوق شامل هیات امنا، هیات عامل و هیات نظارت است. هیات امنا به عنوان بالاترین رکن صندوق دارای وظایف و اختیاراتی شامل راهبری، تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها، تصویب شرایط و نحوه اعطای تسهیلات برای تولید و سرمایه‌گذاری به بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی و نیز تصویب نظامنامه‌ها، برنامه‌های راهبردی بودجه سالانه، صورت‌های مالی و گزارش عملکرد صندوق است. همچنین نصب رئیس و اعضای هیات عامل با پیشنهاد رئیس‌جمهور، عزل رئیس و اعضای هیات عامل با پیشنهاد هر یک از اعضای هیات امنا و تصویب هیات امنا و اتخاذ تصمیم درباره ارجاع دعاوی به داوری و صلح دعاوی از جمله وظایف و اختیارات هیات امناست.

هیات امنا همچنین دارای اختیاراتی در مورد تعیین انواع فعالیت‌های مورد قبول و واجد اولویت پرداخت تسهیلات در بخش‌ها و زیربخش‌های تولیدی و خدماتی زاینده و با بازده مناسب اقتصادی و تعیین حداقل نرخ بازده مورد انتظار از منابع صندوق و همچنین نرخ بازده مورد قبول طرح‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری برای پرداخت تسهیلات و تعیین نرخ سهم مشارکت در طرح‌های سرمایه‌گذاری به نحوی که میانگین این نرخ کمتر از متوسط نرخ بازده سپرده‌های بانک مرکزی در بازارهای خارجی نباشد عنوان شده است. ترکیب هیات امنای این صندوق نیز با تصویب مجلس شامل رئیس‌جمهور به عنوان رئیس هیات امنا، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور به عنوان دبیر هیات امنا، وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر کار و امور اجتماعی، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، رئیس اتاق تعاون ایران، دو نفر از کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب مجلس شورای اسلامی و دادستان کل کشور است. بر اساس پیشنهاد نمایندگان وزرای صنایع و معادن و جهاد کشاورزی نیز به این ترکیب اضافه شده‌اند. در تبصره‌های این بند آمده است که جلسات هیات امنا حداقل سالی دو بار تشکیل می‌شود و با دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با حداقل هفت رای اتخاذ می‌شود. بر اساس مصوبه مجلس روسای هیات عامل و هیات نظارت بدون حق رای می‌توانند در جلسات هیات امنا شرکت کنند و هر گونه تصمیم هیات امنا در مورد تصمیم ترازنامه و صورت‌های مالی صندوق و نیز انتصاب رئیس و اعضای هیات عامل در روزنامه رسمی کشور و نیز یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار به انتخاب هیات امنا درج می‌شود. بر این اساس دستور جلسه، تاریخ و محل جلسات هیات امنا توسط دبیر هیات امنا تایید و حداقل ۱۵ روز قبل از تشکیل جلسه برای اعضای این هیات ارسال می‌شود.

استخدام‌ها مطابق قانون خدمات کشوری

نمایندگان مجلس در ماده ۵۳ تصویب کردند هرگونه به کارگیری نیروی انسانی رسمی و پیمانی در دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری شود. بر اساس تبصره یک این ماده تعداد مجوزهای استخدامی برای هر سال در سقف اعتبارات مصوب با رعایت مفاد بند ب ماده ۲۴ قانون مدیریت خدمات کشوری به پیشنهاد مشترک معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، به تصویب شورای توسعه مدیریت می‌رسد. بر این اساس معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور، رئیس شورای مذکور و معاونت نظارت راهبردی رئیس‌جمهور به عنوان عضو شوراهای موضوع این قانون تعیین می‌شوند. در تبصره دیگری از این ماده مصوب شد که بند ج ماده ۲۴ قانون مدیریت خدمات کشوری مشاغل حاکمیتی، مناطق کمتر توسعه‌یافته و همچنین بند ج ماده ۱۹ این قانون که مشمول حکم بند ب ماده ۲۴ این قانون است و اجرای قانون تعیین تکلیف معلمان حق‌التدریسی و نهضت سوادآموزی و وزارت آموزش و پرورش مصوب مجلس شورای اسلامی و اصلاحیه‌های بعدی آن، از مفاد این ماده مستثنی است.

پرداخت سود به حساب‌های هدفمندی

سخنگوی طرح تحول اقتصادی از افتتاح حساب ویژه هدفمندسازی یارانه‌ها خبر داد و گفت: تمام افرادی که یارانه‌های خود را به حساب خاصی واریز کرده‌اند، می‌توانند منابع را به این حساب خاص که افتتاح خواهد شد واریز کرده و از آن سود دریافت کنند. «محمدرضا فرزین» در گفت‌وگو با خبرنگاران و در پاسخ به خبرنگار ایرنا هدف از اجرای این طرح را افزایش پس‌انداز در کشور دانست و افزود: با اجرای این طرح وجوه به عنوان پس‌انداز در بانک‌ها باقی مانده و در نتیجه آثار تورمی آن کاهش خواهد یافت.

به گفته وی این حساب‌ها توسط بانک‌های مختلف و با درخواست مشتریان گشایش خواهد یافت. وی با بیان اینکه در راستای هدفمند کردن یارانه‌ها ۹ بسته تدوین شده است، اظهار داشت: بخشی از این بسته‌ها در حال اجرایی شدن است به نحوی که هم‌اکنون بسته صنعت، کشاورزی، حمل و نقل و تنظیم بازار اجرایی شده است. فرزین درباره آخرین برنامه‌های کارگروه طرح تحول اقتصادی در راستای هدفمند کردن یارانه‌ها افزود: هم‌اکنون در حال نهایی کردن و نظارت بر اجرای بسته‌ها هستیم تا شرایط مناسبی را در بخش‌های مختلف ایجاد کنیم. معاون اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد وضعیت بسته‌ها در جلسات منظمی در دست بررسی مجدد است و با توجه به آنکه ثبت‌نام جدید نیز در حال انجام است، نظارت‌های لازم هم صورت می‌گیرد.

معاونت برنامه‌ریزی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز فاش کرد

افزایش قاچاق ارز به کشورهای حاشیه خلیج‌فارس

ادامه از صفحه اول

در سال‌های مختلف برآوردهایی از میزان قاچاق شده است اما اینها هیچ‌گاه عدد قطعی نبوده است. بنابر بررسی‌های انجام‌شده در نیمه اول دهه ۷۰ قاچاق کالا چیزی حدود چهار میلیارد دلار بوده است. بعدها در سال‌های ۷۷ و ۷۸ هم بحث شش میلیارد دلار کالای قاچاق مطرح شد. در اوایل دهه ۸۰ نیز عدد هشت تا ۱۲ میلیارد دلار اعلام شد. در سال ۸۷ توسط مسوولان وقت ستاد نیز برآوردی از میزان قاچاق انجام شد که سال ۸۸ اعلام شد حجم کالای قاچاق حدود ۱۹ میلیارد دلار برآورد شده است البته این اعداد، اعداد برآوردی هستند که با ضریب افزایشی محاسبه می‌شوند و قطعاً قاچاق به این میزان نمی‌تواند باشد. ستاد مبارزه با قاچاق کالا در سال جاری برنامه‌هایی را جهت برآورد قاچاق کالا آغاز کرده که حالا هم ادامه دارد؛ تعریف یکسری شاخص‌ها و تشکیل یک کارگروه برای دستیابی به یک برآورد که مورد اتفاق دستگاه‌های عضو ستاد هم باشد، لذا ستاد آن آمار ۱۹ میلیاردی اعلام‌شده را نه رد، نه تایید می‌کند.

– ۲۰ میلیارد دلار چطور برآورد شده است؟

مسوولان وقت ستاد این رقم را اعلام کرده بودند. اما مسوولان حال حاضر و کارشناسان به برخی شاخص‌های آن برآورد نقد دارند و آن را قبول ندارند لذا با تشکیل کارگروه امیدواریم تا پایان سال به برآوردی دست پیدا کنیم که بر مبنای شاخص‌های قابل قبول و قابل اتکا باشد. این رقم هم بر اساس آمار تجارت و میزان واردات و لحاظ یکسری متغیرها برآورد شده است.

– با توجه با برآورد یک ساله از میزان قاچاق، لطفاً آماری از میزان آن در طول یک دهه بیان کنید

ببینید نمی‌شود اینها را جمع‌بندی کرد. در یک مقطع ارزش کالای قاچاق‌شده چهار میلیارد دلار برآورد شده، این عدد مال همان مقطع است. در نیمه دوم دهه ۷۰ گفتند شش میلیارد و اوایل دهه ۸۰ گفتند ۱۰ میلیارد. اینها اعداد مربوط به همان مقطع است و این‌طور نیست که بشود برآورد دقیقی ارائه داد.

– اما با لحاظ همین ارقامی که اعلام کردید میزان تقریبی قاچاق از سال ۷۸ تا به حال قابل پیش‌بینی است.

خب این را باید برای هر سال حساب کرد. اگر از سال ۷۸ تا ۸۰ را همان شش میلیارد دلار در نظر بگیریم و از سال ۸۱ تا ۸۴ عدد ۱۰ میلیارد دلار را و از سال ۸۴ تا ۸۶ عدد ۱۲ میلیارد دلار را به طور میانگین مبنا قرار دهیم می‌توان به طور نسبی گفت ارزش قاچاق کالا تا سال ۸۸ به حدود۱۲۴ میلیارد دلار می‌رسد. البته در این محاسبات یکی از دلایل افزایش ارزش دلاری قاچاق افزایش قیمت‌ها نیز هست. یعنی در عدد محاسبه‌شده افزایش نرخ دلار و افزایش قیمت‌ها دخیل است.

– آیا حجم کالای قاچاق مشخص نیست؟

میزان قاچاق حسب نوع کالا به ویژه کالاهایی که بیشترین حجم قاچاق را تشکیل می‌دهند برآورد می‌شود که باید در وقت دیگر مشروحاً بر حسب هر کالا توضیح داده شود. البته حجم قاچاق در بعضی از کالاها کنترل شده و کاهش دارد و در بعضی کالاها نیز افزایش داشته است. بنابراین درصد رشد حجم با درصد افزایش ارزش دلاری خیلی متفاوت است و باید به این نکته دقت کرد.

– آیا میزان خسارتی که به واسطه افزایش حجم قاچاق به کشور وارد شده است، محاسبه شده؟

میزان خسارت را هم نباید به ارزش دلاری قاچاق که قابل برآورد است محدود ساخت. همین قدر که ما نتوانسته‌ایم به اهداف توسعه‌ای دست پیدا کنیم در تحقق هدفگذاری‌مان در بخش تولید و صنعت به ویژه در مورد اقلامی که مورد نیاز جامعه است با مشکلاتی روبه‌رو هستیم ناشی از قاچاق است. در حوزه تولید و صنعت نه‌تنها موفق نشده‌ایم بلکه بسیاری از کسانی که برای ایجاد واحد تولیدی مجوز گرفته بودند موفق نشدند تولیدات خود را به بازار عرضه کنند و حتی تعدادی از واحدهای تولیدی و صنعتی دچار تعطیلی شدند. همین اتفاق‌ها بیانگر خسارت ناشی از قاچاق است. آمار این مسائل موجود است مثلاً در صنعت کیف و کفش...

– آیا ممکن است آماری از صنایع ورشکسته ارائه کنید؟

این آمار در وزارت صنایع موجود است. اینکه چه تعداد واحد صنعتی در هر صنفی فعال بوده‌اند و چه تعداد از آنها تعطیل شده‌اند، مثلاً صنعت کیف و کفش.

– به جز کیف و کفش در چه صنعت دیگری این اتفاق افتاده؟

در بسیاری از حوزه‌ها، در صنایع صوتی، تصویری، لوازم خانگی، صنعت پارچه و حوزه‌های دیگر. همین طور که عرض کردم بخش قابل توجهی از علل بیکاری در جامعه و متاسفانه توسعه مشاغل کاذب و دلالی متوجه همین قاچاق کالاست و تمرکز یافتن نقدینگی و سودهای حاصل از قاچاق در دست عده‌ای خاص بر پیچیدگی مساله می‌افزاید. این طور نیست که سود حاصل از قاچاق و درآمد آن توزیع شود بلکه به صورت متمرکز در دست قاچاقچیان باقی می‌ماند. بنابراین نقدینگی به سمت قاچاق می‌رود و درآمد حاصل از آن نیز در اختیار افراد خاصی قرار می‌گیرد.

– در همین فضا به قاچاق ارز هم اشاره‌ای داشته باشید. با توجه به اتفاقاتی که چندی پیش در بازار ارز افتاد آیا قاچاق ارز افزایش یافت؟

بله، در یک ماه اخیر قاچاق دلار به خارج از کشور افزایش پیدا کرد. کشفیات خوبی هم در فرودگاه‌ها و در شناورهای جنوب کشور داشتیم. با توجه به اطلاعاتی که از کویت کسب کرده‌ایم دلارهای قاچاق از ایران به کویت منتقل می‌شوند و در بانک‌های کویت به فروش می‌رسند.

– آیا برآوردی از حجم این قاچاق دارید؟

نه، چون این کشفیات مربوط به همین یک ماه اخیر است. برآورد دقیقی در این زمینه نداشته‌ایم اما مشخص است که قاچاق ارز سیر صعودی پیدا کرده است.

– ارز چگونه به کشورهای دیگر قاچاق شده است. آیا گروه خاصی در این اتفاق دست داشته است؟

شاید افراد عادی در اجرا بستر اصلی کار باشند اما قاعدتاً این طور است که عناصر اصلی قاچاق ارز سعی دارند در آن سوی مرز از دلارها به عنوان پشتوانه قاچاق کالایشان استفاده کنند. این‌طور نیست که بخواهند فقط دلار قاچاق کرده باشند بلکه این مساله در کل فرآیند قاچاق کالا صورت می‌گیرد.

می‌توان گفت به طور نسبی قاچاق کالا تا سال ۸۸ به حدود ۱۲۴ میلیارد دلار می‌رسد/عکس: مهدی حسنی

– کشف قاچاق ارز به چه صورت انجام شده؟

در گیت خروجی فرودگاه‌ها ماموران ما با بازرسی افرادی که به آنها مشکوک شده بودند ارزهای قاچاق را کشف کردند.

– چند مورد قاچاق ارز تا به حال کشف شده؟

ما دو سه مورد کشف قاچاق ارز در فرودگاه امام و سه چهار مورد در سواحل جنوب داشته‌ایم اما اطلاعات زیادی از آن سوی مرز مثل کویت و... رسیده است که اینها ارز را به وسیله شناورها قاچاق می‌کنند و در کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌فروشند.

–شناورها چطور ارزها را قاچاق می‌کنند؟

ملوانانی که برای تجارت به کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌روند ارز را در لنج جاسازی می‌کنند و دلارها را به آن سوی مرزها می‌برند.

– در حال حاضر برآوردی از ارزهای کشف شده دارید؟

چون تازه اتفاق افتاده هنوز برآوردی صورت نگرفته است.

– بنابر اظهارات مسوولان دولتی به زودی یارانه حامل‌های انرژی برداشته می‌شود آیا در چنین فضایی ممکن است قاچاق ارز افزایش یابد؟

با توجه به تحریمی که کشور با آن روبه‌رو است، احتمال افزایش قاچاق وجود دارد بنابراین باید سهمیه‌بندی ارز مدیریت شود. همچنین در بحث واردات قانونی کالا و حفظ تولید و توسعه آن باید اقدامات درست و موثر انجام شود. چون اگر قرار باشد کالای تولید داخل یا کالایی که از طریق واردات قانونی وارد شده با هدفمندی یارانه‌ها افزایش قیمت پیدا کند این مساله سودآوری کالای قاچاق را بالا می‌برد و به توسعه قاچاق دامن می‌زند. پس باید قیمت‌ها مدیریت شود و کالاها از طریق قانونی تامین شود. از سوی دیگر ضروری است همین اختلاف قیمت موجود میان این کالاها و کالای قاچاق حفظ شود و اختلاف قیمت‌ها افزایش پیدا نکند تا لااقل میزان قاچاق افزایش پیدا نکند و خسارت بیشتری به تولید داخلی وارد نشود و ارز بیشتری خارج نشود.

– شما معتقدید اجرای هدفمند کردن یارانه‌ها و افزایش قیمت‌ها به بحث قاچاق کالا دامن می‌زند؟ قدری در این باره توضیح دهید.

بله افزایش قیمت میزان قاچاق ورودی را افزایش می‌دهد هر چند قاچاق خروجی تا حدودی کاهش می‌یابد.

– آیا از سوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا راهکار ویژه‌ای در این رابطه به دولت ارائه شده است؟

بله، همه دستگاه‌ها برای خودشان برنامه‌ریزی کرده‌اند و بسته‌های حمایتی تعریف کرده‌اند. ستاد هم از اواخر سال گذشته شروع کرد و امسال با تشکیل کارگروه تخصصی با کمک دستگاه‌ها هم در حوزه قاچاق و هم در حوزه امنیت اجتماعی برنامه‌ریزی کرده است، چون با توسعه قاچاق در مرزها مردم بیشتر به سمت قاچاق کالا می‌روند و آن‌وقت ناگزیر نیروی انتظامی دامنه برخوردش افزایش پیدا می‌کند که این افزایش برخورد به صلاح جامعه نیست و تبعات اجتماعی دارد.

– آیا ستاد نگران افزایش برخوردهای انتظامی است؟

با افزایش قیمت‌ها، دامنه تخلفات هم افزایش می‌یابد، از این رو برخوردهای انتظامی نیز به ناچار بیشتر می‌شود. به همین دلیل پیشنهاد ستاد این است که بحث تامین کالا مدیریت شود تا هم برخوردهای انتظامی که تبعات اجتماعی دارد افزایش نیابد و هم اینکه تولید و واردات قانونی با تعطیلی و کاهش روبه‌رو نشود. همچنین تامین کالا باید به گونه‌ای مدیریت شود که قیمت تمام‌شده کالاها چه در تولید و چه در واردات افزایش بی‌رویه پیدا نکند، در غیر این‌صورت قاچاق کالا افزایش پیدا خواهد کرد و همچنین برخوردهای انتظامی شکل جدی‌تری پیدا می‌کند که به صلاح نیست.

– در رابطه با قیمت حامل‌های انرژی بعد از هدفمندی یارانه‌ها، ستاد پیشنهادی داشته است؟

ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز پیشنهادهای خود را اعلام کرده است. باید از کارگروه تحول اقتصادی در این باره سوال کرد.

– آیا ستاد نگرانی‌ای در رابطه با افزایش قاچاق سوخت ندارد؟

قاچاق بنزین با تمهیداتی که اندیشیده شده خیلی کاهش یافته است و بعد از هدفمند کردن یارانه‌ها نیز این مقدار کمتر هم می‌شود.

– افزایش قاچاق گازوئیل چطور؟

قیمت گازوئیل در کشور ما خیلی پایین است و حتی اگر ۱۰۰ تومان هم در نظر گرفته شود باز هم قیمتش بسیار کمتر از قیمتی است که در کشورهای منطقه به فروش می‌رسد. از این رو نگرانی بیشتر روی گازوئیل است. البته امسال با تمهیداتی که اتخاذ شده و اقدامات خوبی که همیشه در مبارزه با قاچاق سوخت صورت گرفته خوشبختانه قاچاق گازوئیل هم کنترل شده و رو به کاهش است.

– شما چندی پیش اعلام کردید از سال ۸۵ تا به حال نزدیک به ۴۶ میلیارد لیتر سوخت قاچاق کشف شده است. اگر میزان قاچاق را به صورت روزانه حساب کنیم یعنی روزی ۳۰ میلیون لیتر سوخت از کشور قاچاق شده است.

ببینید، از سال ۸۵ که ستاد دستورالعمل طرح پیشگیری مبارزه با قاچاق از شبکه توزیع اصلی را تصویب کرد و به کمک دستگاه‌ها این دستورالعمل را اجرا کرد، چیزی حدود ۲۰ میلیارد لیتر طی سه سال (از سال ۸۵ تا پایان ۸۸) در عرضه مواد سوختی صرفه‌جویی شده است.

– شما اعلام کردید از سال ۸۵ تا سال ۸۹، ۴۶ میلیارد لیتر سوخت صرفه‌جویی شده است.

این ۲۰ میلیارد لیتر حدود ۱۳ میلیارد دلار ارزش داشته است. همچنین در شش‌ماهه نخست امسال ۲۶ میلیارد لیتر فرآورده‌های نفتی مدیریت شده است که نزدیک به ۷۰، ۸۰ درصد فرآورده‌های نفتی مربوط به نفت گاز است. در حقیقت قبل از اجرای این دستورالعمل و همچنین راه‌اندازی سامانه درخواست فرآورده‌های نفتی حجم برآورد قاچاق خیلی بیشتر بوده است که البته من الان برآورد دقیقش را ندارم.

– چرا برآورد دقیقی ندارید؟

برآورد حجم قاچاق فرآورده‌های نفتی را باید وزارت نفت به ما اعلام کند که تا الان هم این اتفاق نیفتاده است. باید وزارت نفت به‌طور مشخص رقم صحیحی را از سهم قاچاق به ما اعلام کند. اما درباره صرفه‌جویی‌هایی که از محل سامانه انجام شد توضیحاتی بدهم. در سال ۸۹ با توجه به سامانه نرم‌افزاری درخواست فرآورده‌های نفتی راه‌اندازی شد.

– منظورتان همان سهمیه‌بندی است؟

نه، این چیزی غیر از سهمیه‌بندی است بلکه یک سامانه نرم‌افزاری طراحی شده است که در کل کشور هر کس درخواست فرآورده نفتی دارد باید در این سامانه درخواستش را ثبت کند و بعد دستگاه‌های متولی این درخواست را بررسی می‌کنند. مثلاً در بخش کشاورزی درخواست‌ها را وزارت جهاد کشاورزی و در صنایع، وزارت صنایع مورد بررسی قرار می‌دهد یعنی دستگاه متولی بررسی می‌کند که آیا درخواست واقعی است یا نه و تعیین می‌کند که چه میزان فرآورده نفتی باید تحویل داده شود که بعد این عدد به وزارت نفت ارائه می‌شود. در استان‌ها هم از طریق نرم‌افزار سیستم به شرکت‌های پخش مناطق ارجاع می‌شود و آنها هم بر اساس معیارهای خود درخواست را بررسی و مشخص می‌کنند که آیا آن میزان باید تحویل داده شود یا کمتر. در حقیقت عرضه فرآورده‌های نفتی در همه کشور به جز بخش حمل و نقل از این طریق مدیریت می‌شود. با اجرای این سامانه دیگر در بدنه توزیع، کارمندان نمی‌توانند بررسی‌نشده مجوز بدهند زیرا سیستم در اختیار مدیران است و آن را کنترل می‌کنند. ما در نیمه اول سال ۸۸ مشاهده کردیم که میان میزان فرآورده درخواست‌شده و میزان تاییدشده ۲۶ هزار میلیارد لیتر اختلاف دارد یعنی توزیع ۲۶ میلیارد لیتر از انواع فرآورده‌ها نفتی مدیریت‌شده است و به دلایل کارشناسی توزیع نشده است و این از طریق همین مدیریت و سامانه و کنترل‌های انجام‌شده به دست آمده است. به مرور از این سیستم نتیجه بهتری گرفته خواهد شد زیرا هدف ستاد واقعی شدن درخواست‌هاست و روزی که مطمئن باشیم وقتی یک کارخانه تقاضای ۵۰۰ هزار لیتر فرآورده سوختی دارد باید درخواستش واقعی و بررسی شده باشد و دیگر آنکه سوختی که تحویل می‌شود در محل مورد درخواست خودش مصرف شود و این‌طور نباشد که سوخت را قاچاق کنند یا جای دیگری مصرف کنند. هدف اصلی ستاد در راه‌اندازی این سامانه همین بوده است و این کار یکی از اقدامات مهم در زمینه پیشگیری و کنترل توزیع فرآورده‌های سوختی بوده است و قطعاً در ادامه کنترل و مدیریت بر قاچاق سوخت موفق‌تر خواهد بود.

– پس شما قبول دارید که پیش از اجرای این سامانه ۴۶ میلیارد لیتر قاچاق می‌شده؟

این طور نیست که همه‌اش قاچاق باشد. بخش عمده‌ای از سوخت پالایشگاه‌ها در داخل توزیع می‌شود. خیلی از صنایع و کارخانجات به سوخت نیاز دارند. در همین سامانه مشاهده می‌شود که در یک استان دو هزار واحد صنعتی فعال وجود دارد اما تنها ۵۰۰ واحد سوخت خود را از طریق سامانه تهیه می‌کنند و مابقی سوخت‌شان را از مسیر دیگری به دست می‌آورند. ضمناً این‌طور نبوده است که این ۲۶ میلیارد لیتر قبلاً به‌طور کامل داده می‌شده است بلکه در سال‌های گذشته هم کنترل و مدیریت بر توزیع فرآورده‌های نفتی تا ۶۰ درصد افزایش یافته است.

– کدام یک از فرآورده‌های نفتی تقاضای بیشتری داشته‌اند؟

حجم اصلی قاچاق ما در این زمینه را نفت‌گاز یا در اصطلاح گازوئیل تشکیل می‌دهد. بعد از آن نفت کوره، بعد نفت سفید و بعد بنزین. البته قاچاق بنزین در حال حاضر بسیار محدود و به حداقل رسیده است.

– روزانه چند لیتر قاچاق بنزین صورت می‌گیرد؟

بنزین هم در کنار سایر فرآورده‌های نفتی است. نمی‌خواهم بگویم قاچاق آن حذف شده است بلکه به حداقل رسیده است.

– در مورد گازوئیل، چطور حجم قاچاق روزانه آن مشخص است؟

حجم اصلی قاچاق فرآورده‌های نفتی ما چه از طریق دریا و چه از راه مرز سیستان و بلوچستان و در مرز غرب مربوط به نفت‌گاز است. البته الان در مرز غربی‌مان بحمدالله با اقداماتی که ستاد انجام داده است و تلاش‌های نیروی انتظامی در انسداد مرزها، می‌توانیم بگوییم قاچاق فرآورده‌های نفتی از مرز عراق و ترکیه ۶۰ تا ۷۰ درصد کنترل شده و این کار خوبی است که انجام شده است.

– از مرز دریا چطور سوخت قاچاق می‌شود یعنی چطور با کشتی یا نفتکش قاچاق می‌کنند؟ مردم عادی نمی‌توانند کشتی کرایه کنند یا سوخت با حجم بالا قاچاق کنند.

نوار ساحلی طولانی در جنوب کشور وجود دارد که در همه نقاط قابل کنترل نیست. در نتیجه افراد سودجو شب‌ها با ماشین‌های سبک و سنگین فرآورده‌های نفتی را که جمع‌آوری کرده‌اند تحویل قایق‌ها می‌دهند، قایق‌ها هم سوخت قاچاق را در دریا تحویل لنج می‌دهند و لنج‌ها فرآورده را تحویل کشتی‌ها می‌دهند.

– این نفتکش‌ها به چه کسی یا کسانی تعلق دارد؟

این نفتکش‌ها عمدتاً نفتکش‌های خارجی‌اند که هم برای مصرف سوخت خودشان و هم قاچاق این فرآورده به سایر کشورها، محموله‌ها را حمل می‌کنند، چون نفت گاز کیفیت بسیار خوبی دارد و ضایعاتش در موتور بسیار کم است، بنابراین بخشی از این شناورها نفت گاز را برای مصرف خودشان می‌گیرند و اتفاقاً با قیمت کمی هم آن را به دست می‌آورند.

– هدفگذاری ستاد عمدتاً در چه زمینه‌ای است؟

از سال ۸۲ بیشترین فعالیت و هدف‌گذاری ستاد تمرکز بر مبادی ورودی اصلی قاچاق در مرزها و همچنین تمرکز روی باندها و عناصر اصلی قاچاق - تمرکز روی کالاهای ورود ممنوع از قبیل مشروبات الکلی و... - بوده است.

– آیا برآوردی از حجم قاچاق مشروبات الکلی دارید؟

اینها هیچ کدام برآورد قابل اطمینانی ندارند چون نمی‌توان آنها را محاسبه کرد و عدد داد چرا که مبانی مشخص و قابل قبولی ندارند؛ عده‌ای سودجو هستند که اگر بتوانند چنین کالاهایی را وارد می‌کنند چون حساسیت روی این کالاها هم بالاست.

– چندی پیش ادعا شد که مشروبات الکلی با پوشش بیمه‌ای وارد کشور می‌شود.

اینکه در پشت مرزهای ما به ویژه در عراق به صورت سازمان‌یافته روی قاچاق مشروبات الکلی کار می‌شود قابل انکار نیست چراکه هم ارزان می‌دهند و هم حمل‌کنندگان آن را بیمه می‌کنند، به طوری که اگر قاچاقچی وارد کشور شد و به دست ماموران ما گرفتار شد خسارتی متوجه او نباشد. اگر هم دستگیر نشود سود بیشتری دریافت می‌کند زیرا در مجموع واردات قاچاق مشروبات الکلی با هدف صورت می‌گیرد. البته ما در ستاد هر سال نسبت به سال پیش بهتر و موفق‌تر عمل می‌کنیم و کشفیات ما اکنون بیشتر متوجه پرونده‌های سنگین است. همین امسال در بحث پرونده‌های بالای ۱۰۰ میلیون تومانی قاچاق مشروبات الکلی یک رشد ۷۰ تا ۸۰ درصدی داریم. الان بیشترین حجم پرونده کالاهای قاچاق مربوط به پرونده‌های سنگین است و بیشتر متوجه عناصر اصلی پرونده‌های قاچاق.

– اما گفته‌می‌شود عناصر اصلی قاچاق معمولاً گرفتار نمی‌شوند و ستاد کمتر توانسته سرشاخه اصلی را گرفتار کند.

در بعضی پرونده‌ها عناصر اصلی قاچاق هم گیر می‌افتند.

– در کدام پرونده‌ها بیشتر این اتفاق می‌افتد؟

به صورت موردی در همه زمینه‌های قاچاق و در همه پرونده‌ها این اتفاق می‌افتد. حالا درست است که در مجموع تعداد کم است و بیشتر باید کار اطلاعاتی شود و سایر دستگاه‌های مرتبط باید کیفیت کار اطلاعاتی روی پرونده را بالا ببرند. اما این طور نبوده است که هیچ وقت به عناصر اصلی پرداخته نشده است. تعدادی از پرونده‌ها به عناصر اصلی دست پیدا می‌کنند که این عناصر دستگیر می‌شوند و جریمه‌های سنگینی را هم باید پرداخت کنند. البته قبول دارم که عمده دستگیری‌ها متوجه عناصر رده دو و سه به بعد است ولی هر سال که جلو آمده‌ایم روند مبارزه با عناصر اصلی قاچاق رشد داشته است و این به دلیل تجربه‌ای است که نیروهای اطلاعاتی و انتظامی کسب کرده‌اند و سیاستگذاری که خود ستاد کرده و جهت تلاش‌ها را به سمت عناصر اصلی قاچاق سوق داده است.

– در حوزه سوخت چطور، آیا توانسته‌اید در این حوزه به عناصر اصلی قاچاق سوخت دسترسی پیدا کنید یا احتمالاً کسی را دستگیر کنید؟

بله، اینها هم در ذیل همان مبارزه با قاچاق است. وقتی در جنوب کشور با یک محموله بزرگ برخورد می‌کنیم خب معلوم است که عناصر اصلی قاچاق آن دستگیر می‌شوند یا در سیستان و بلوچستان و در مناطق مرزی یک جایگاه عرضه فرآورده‌های سوختی را کشف کردیم که اصلاً کارش قاچاق سوخت بود، خب اینها عناصر اصلی‌اند یا به عناصر اصلی وصل هستند.

– خب در این جریانات آیا به تازگی کشتی حامل سوخت قاچاقی کشف و ضبط شده است؟

ما به طور مستقیم چنین کشفیاتی داریم، چون بیشترین نیروی واحدهای گشت دریابانی نیروی انتظامی و کار اطلاعاتی را به این سمت کشانده‌ایم و کار مستمری در حال انجام است.

نکته

– با توجه به تحریمی که کشور با آن روبه‌رو است، احتمال افزایش قاچاق وجود دارد بنابراین باید سهمیه‌بندی ارز مدیریت شود.

–پیشنهاد ستاد این است که بحث تامین کالا مدیریت شود تا هم برخوردهای انتظامی که تبعات اجتماعی دارد افزایش نیابد و هم اینکه تولید و واردات قانونی با تعطیلی و کاهش روبه‌رو نشود.

– حجم اصلی قاچاق فرآورده‌های نفتی چه از طریق دریا و چه از راه مرز سیستان و بلوچستان و در مرز غرب مربوط به نفت‌گاز است.

حاشیه اقتصاد

مجلس نگران پروژه پارس جنوبی است

رئیس کمیسیون انرژی مجلس گفت: مجلس نگران است زیرا احتمال دارد شرکت‌های دخیل در پروژه پارس جنوبی به رغم دریافت مبالغ زیاد مالی در موعد مقرر ۳۵ ماه این پروژه‌ها را به پایان نرسانند. «حمیدرضا کاتوزیان» رئیس کمیسیون انرژی مجلس در گفت‌وگو با مهر با اشاره به پروژه پارس جنوبی اظهار داشت: در این پروژه وعده داده شد طی ۳۵ ماه پروژه پارس جنوبی به اتمام برسد. وی افزود: پروژه پارس جنوبی از ابتدای امسال آغاز شده است و مجلس به دلیل نگرانی‌هایی که نسبت به انجام شدن پروژه در زمان تعیین شده دارد، به طور دائم روند اجرای کارها را رصد می‌کند. نماینده مردم تهران دلیل نگرانی مجلس نسبت به اتمام زمان این پروژه را هزینه‌های مالی بالایی که برای این پروژه‌ها به شرکت‌های مجری پرداخت می‌شود عنوان کرد و یادآورشد: مجلس نگران است این هزینه‌ها پرداخت شود اما در پایان ۳۵ ماه شرکت‌ها به وعده‌های خود عمل نکنند و پروژه‌ها تنها به نصف رسیده باشد. به گفته کاتوزیان متاسفانه تا پایان آذر، ۹ ماه از آغاز این پروژه‌ها می‌گذرد و هزینه مالی نیز به صورت منظم پرداخت شده است، اما پیشرفت کار در برخی پروژه‌ها متاسفانه‌تنها نیم‌درصد بوده است، درحالی که باید این میزان پیشرفت ۲۵ درصد می‌بود. رئیس کمیسیون انرژی مجلس اظهار کرد: مجلس روند اجرایی این کار را پیگیری می‌کند، چرا که شرکت‌های مجری پول زیادی در این مسیر هزینه می‌کنند و گزارشات خود را به مردم و هیات‌رئیسه مجلس اعلام نمی‌کنند. وی با بیان اینکه وزیر نفت نیز این پروژه‌ها را برای اتمام به موقع دنبال می‌کند، گفت: اما برداشت مجلس این است که این پروژه‌ها در ۳۵ ماه به پایان نمی‌رسد و از طرفی پولی که باید هزینه شود نیز پرداخت می‌شود.

نگرانی از خطای استراتژیک دولت در بخش مسکن

محمد خوش‌چهره با انتقاد از سیاست‌های دولت در بخش مسکن گفت: برخی مسوولان ارشد به قیمت کنترل و ساماندهی بازار مسکن، از رکود پیش آمده استقبال می‌کنند در حالی که چنین رویکردی همانند آن است که یک پزشک از مرگ بیمارش به جای تلاش برای درمان او خوشحال باشد. عضو هیات علمی دانشگاه تهران تاکید کرد: اگر نگاه حاکم و مسلط بر یک نظام تصمیم‌گیری این باشد که رکود ایجادشده در بخش مسکن مطلوب است و تلقی دولت از رکود این باشد که قیمت‌ها در حال کاهش هستند، این نوع دیدگاه یک خطای استراتژیک است. وی با تاکید براینکه با شرایط